

גנזי קדם

שנתון לחקר הגניזה

גנזי קדם

שנתון לחקר הגניזה

כרך

מז

תש"ף

לפרופ' יהושע בלאו
במלאות לו
מאה שנים

העורך
י' צבי שטמפפר

עורכת המשנה
מרים פרנקל

THE FRIEDBERG
GENIZAH PROJECT

ועדת המערכת:

חגי בן-שמאי (האוניברסיטה העברית), מנחם בן-ששון (האוניברסיטה העברית),
ירחמיאל ברודי (האוניברסיטה העברית), מרים פרנקל (האוניברסיטה העברית),
י' צבי שטמפר (האוניברסיטה העברית ומכללת אורות ישראל)

מועצת מערכת בינלאומית:

בן אוות'ויט (ספריית האוניברסיטה בקיימברידג'), ג'יימז דיאמונד (אוניברסיטת ווטרלו),
נחמן נציג (בית המדרש לרבנים באמריקה), מרק ר' כהן (אוניברסיטת פרינסטון),
מנחם כהנא (האוניברסיטה העברית), שרה סטרומזה (האוניברסיטה העברית),
מדרכי עקיבא פרידמן (אוניברסיטת תל-אביב), סטפן ק' רייף (אוניברסיטת קיימברידג')

עיצוב העטיפה והסדרה: דבורה ליפשיץ

עריכה לשונית: יחזקאל חובב

עוזר מערכת: אביחי גמדני

עימוד: חנוך ולדנברג

הפקה: יהודית לובנשטיין-ויצטום

הדפסה: גאלה קדם דפוס בע"מ, קדימה, ישראל

בעטיפה:

Ms. CUL T-S 16.378

מודפס באדיבות מועצת המנהלים של ספריית אוניברסיטת קיימברידג'

נדפס בישראל

גנזי קדם מופק בידי מכון בן-צבי לחקר קהילות ישראל במזרח של יד יצחק בן-צבי והאוניברסיטה
העברית בירושלים עבור פרויקט פרידברג לגניזה.

© כל הזכויות שמורות לפרויקט פרידברג לגניזה.

ISSN 1565-7353

<https://doi.org/10.35623/gq16dm20tu>

מפעל משותף של The Friedberg Jewish Manuscript Society
ופרויקט פרידברג לחקר הגניזה.

להזמנות:

יד יצחק בן-צבי, ת"ד 7660, ירושלים 9107601, bookstore@ybz.org.il

תוכן עניינים

חלק עברי

7	דבר המערכת
	תרגום ההקדמה והאות אל"ף במילון 'כתאב גֶאמֶע אלאלפאט' מאת דוד בן אברהם אלפאסי, מהדורת ס"ל סקוס
9	יהושע בלאו
	שמואל השלישי בצומת היצירה העברית בארץ ישראל בשלהי האלף הראשון
153	יוסף יהלום
	טופס שאילתות בכתיבת יד הרב אפרים בן שמריה והמסורת הארץ ישראלית של ספר השאילתות
179	אהרן שויקה

תעודה

	דין ודברים בין סוחרים במצרים על רקע פעילותו המסחרית של אברהם אבן חיים במחצית הראשונה של המאה השש עשרה
235	אברהם דוד

ביקורת ספרים

	יהושע בלאו ויוסף יהלום (מהדירים), רב סעדיה גאון במוקד של פולמוס בין־רבני בבגדאד
263	יהודה זייבלד

חלק לועזי

ביקורת ספרים

צבי י' שטמפפר ואמיר אשור (עורכים), שפה, מגדר ומשפט בסביבה התרבותית הערבית

היהודית

11*

קרן אבו הרשקוביץ

19*

תקצירי המאמרים העבריים